

ZOZNAM INVÁZNYCH DRUHOV RASTLÍN A SPÔSOBY ICH ODSTRAŇOVANIA

a) Bylinné druhy

Vedecké meno	Slovenské meno	Rozmnožovanie	Označenie skupiny
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	ambrózia palinolistá	generatívne	B
<i>Asclepias syriaca</i>	glejovka americká	generatívne vegetatívne	C
<i>Fallopia sp. (syn. Reynoutria)</i>	pohánkovec (krídlatka)	vegetatívne	A
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	boľševník obrovský	generatívne	B
<i>Impatiens glandulifera</i>	netýkavka žliazkatá	generatívne vegetatívne	C
<i>Solidago canadensis</i>	zlatobyľ kanadská	generatívne vegetatívne	C
<i>Solidago gigantea</i>	zlatobyľ obrovská	generatívne vegetatívne	C

b) Dreviny

Vedecké meno	Slovenské meno	Rozmnožovanie	Označenie skupiny
<i>Ailanthus altissima</i> *	pajaseň žliazkatý	generatívne vegetatívne	D
<i>Amorpha fruticosa</i>	beztvarec krovitý	generatívne vegetatívne	C
<i>Lycium barbarum</i>	kustovnica cudzia	generatívne vegetatívne	C
<i>Negundo aceroides</i> *	javorovec jaseňolistý	generatívne	B

Poznámky:

1. Označenie skupiny:

Skupiny boli vyčlenené na základe spôsobu rozmnožovania jednotlivých druhov.

2. Bod b) Dreviny:

Odstraňovania inváznych druhov drevín (body 1.8, 2 a 3) v zastavanom území obce je potrebné vykonávať s ohľadom na bezpečnosť obyvateľov a ich majetku a rešpektovať ochranu chránených druhov živočíchov (najmä hniezdiacich druhov vtákov). Odstraňovanie inváznych druhov drevín v zastavanom území obce sa odporúča plánovať a realizovať postupne, najmä v súlade so schválenými dokumentmi starostlivosti o dreviny.

* Jedince samčieho pohlavia (nevytvárajúce plody) možno ponechať v zastavanom území obce.

Spôsoby odstraňovania inváznych druhov rastlín

Invázne druhy rastlín je potrebné odstraňovať hneď v počiatočnom štádiu ich výskytu na lokalite, keď je ich odstraňovanie najefektívnejšie. O spôsoboch odstraňovania inváznych druhov rastlín rozhodujú najmä spôsoby ich rozmnožovania, početnosť na lokalite, charakter

a situovanie stanovišťa, ohrozenosť a veľkosť lokality, fáza rastu rastliny a ďalšie biologické vlastnosti druhu. Odstraňovanie druhu ambrózia palinolistá je potrebné vykonať už pred rozkvitnutím, najneskôr do 1. júla bežného roku.

1. Mechanický spôsob odstraňovania

Uplatňuje sa najmä pri ojedinelom alebo maloplošnom výskyte druhu na lokalite alebo pri výskyte druhu v ochranných pásmach vôd alebo v chránených územiach.

1.1. Vykopávanie

Tento spôsob je vhodný pre všetky druhy zo skupiny A, B a C. Ak ide o druhy zo skupiny B a C je výkop potrebné realizovať v období pred ich kvitnutím. V prípade druhu boľševník obrovský je nevyhnutné vykopať hlavu koreňa, pričom výkop sa musí realizovať do minimálnej hĺbky 20 cm. V prípade druhov pohánkovec je potrebné výkop realizovať tak, aby v zemi nezostali zvyšky koreňov, z ktorých je rastlina schopná v pôde regenerovať.

1.2. Vytrhávanie

Tento spôsob je vhodný na odstraňovanie semenáčikov rastlín a mladých rastlín na lokalitách s výskytom druhov zo skupiny B a C.

1.3. Pastva

Tento spôsob je vhodný na lokalitách s výskytom druhov zo skupiny B a C. Pastvou hovädzieho dobytku, oviec alebo kôz sa odstraňuje vegetatívna fáza vývoja rastlín a mechanicky sa odstraňujú koreňové púčiky i celé rastliny. Pastvou sa početnosť jedincov na lokalite znižuje, ale bez použitia aj ďalších spôsobov k ich úplnému odstráneniu nedochádza. Pastva sa neodporúča vo fáze tvorby semien druhu boľševník obrovský, pretože pasúce sa zvieratá roznášajú semená na svojich telách alebo trusom, a tým prispievajú k jeho ďalšiemu rozširovaniu na lokalite.

1.4. Orba

Tento spôsob je vhodný na poľnohospodársky využívaných stanovištiach pre druhy zo skupiny B a C. Porast je potrebné porať v období pred kvitnutím. Po orbe je nevyhnutné osiať plochu konkurenčne silnejšími druhmi ako ozimná raž alebo jačmeň jarný. Ak ide o druh ambrózia palinolistá sa odporúča osiatie plochy lucernou siatou alebo mätonohom trvácim.

1.5. Kosenie a mulčovanie

Tento spôsob je vhodný pre všetky druhy zo skupiny A, B a C. Porast je potrebné pokosiť a pomulčovať pred kvitnutím. Vhodné je opakované kosenie a mulčovanie v priebehu sezóny.

1.6. Sekanie

Tento spôsob možno použiť pre druh boľševník obrovský. Sekanie rýľom sa musí vykonávať pod pôdnym povrchom, kde sa nachádzajú koreňové rozmnožovacie púčiky. Preseknutie rastliny na úrovni alebo tesne pod povrchom je neúčinné a nezabráni regenerácii rastu. Sekanie je potrebné vykonávať v období tvorby ešte nezrelých zelených semien, keď môže byť rastlina po takom zásahu odstránená celá.

1.7. Orezávanie a odstrihávanie súkvetí a súplodí

Tento spôsob je možné použiť pre druh boľševník obrovský. Realizuje sa na kvitnúcich jedincoch a po odkvitnutí rastliny približne v štádiu tvorby zelených semien. Potrebné je dbať, aby semená pri manipulácii s nimi nevypadávali. Súkvetie a súplodie je po odstránení

potrebné spáliť. Zrezaním alebo odstrihnutím súkvetia a súplodia jeden až dva razy za vegetačné obdobie sa zníži celková vitalita rastliny. Pretože rastliny môžu vytvoriť náhradné menšie súkvetie a následne aj súplodie, je taký zásah potrebné niekoľkokrát za rok zopakovať.

1.8. Výrub

Uplatňuje sa pre dreviny zo skupiny B a C. Výrub je potrebné vykonávať mimo vegetačného obdobia od 1. októbra do 31. marca. Zvyčajne sa kombinuje s chemickým spôsobom odstraňovania. Aby bolo potlačené následné zmladenie zo spiacich púčikov, aplikuje sa na čerstvú reznú ranu náter koncentrovaného herbicídu alebo riedeného maximálne do pomeru 1:1 s účinnou látkou glyfosát.

2. Chemický spôsob odstraňovania

Uplatňuje sa najmä pri veľkoplošných výskytoch druhu v čase najväčšej tvorby listovej plochy. Na odstránenie rastlín možno využiť registrované prípravky na ochranu rastlín (herbicídy). Zvyčajne je potrebné vykonať opakovanú aplikáciu po ďalšom vzídení nových jedincov. Chemický spôsob odstraňovania je vhodný pre všetky druhy zo skupiny A, B a C. V prípade druhov zo skupiny A je vhodné ponechať rastlinu počas vegetačného obdobia bez zásahu a chemický postrek aplikovať na jeseň do príchodu mrazov. Ošetrovaný porast je potrebné ponechať cez zimu premrznúť a potom odstrániť. Pri druhoch s hrubšou stonkou možno využiť aj metódu vpichu koncentrovaného prípravku do stoniek (injekčná metóda). Pri druhoch zo skupiny D sa vpravuje chemická látka do rastliny bez jej likvidácie metódou vpichu koncentrovaného prípravku do stoniek (injekčná metóda), alebo záseku do stonky s okamžitým vpravením koncentrovaného herbicídu do záseku. Používa sa herbicíd s účinnou látkou glyfosát. Dávkuje sa v dávke 2 ml koncentrovaného herbicídu (480 g/l) na jeden vpich alebo zásek. Počet vpichov alebo zásekov je závislý na hrúbke stonky – 1 vpich/zásek na 7,5 cm obvodu. Termín aplikácie je mesiac júl. Likvidované jedince sa odstraňujú až po úplnom odumretí, zvyčajne po dvoch rokoch od aplikácie, aby sa predišlo koreňovej výmladnosti. V prípadoch možného ohrozenia zdravia alebo života človeka, alebo reálnej hrozby vzniku škody na majetku vplyvom pádu suchých konárov alebo kmeňov ešte neodumretých jedincov sa odporúča primerane odľahčiť korunu orezom časti konárov, alebo odrezaním kmeňa pri dodržaní bezpečnostných predpisov, ale následne je nevyhnutné vykonať zásahy metódou vpichu koncentrovaného prípravku do stoniek (injekčná metóda), alebo záseku do stonky s okamžitým vpravením koncentrovaného herbicídu do záseku do koreňových výmladkov. Pri chemickom spôsobe odstraňovania sa musia dodržať ustanovenia osobitného predpisu.

3. Kombinovaný spôsob odstraňovania

Uplatňuje sa predovšetkým na plošne rozsiahlych, vysokých a hustých porastoch, kde samotná chemická aplikácia už nie je účinná. Najskôr sa porasty mechanicky odstránia (vypílením, zrezaním, vysekaním alebo kosením) a na regenerujúce časti rastlín sa aplikuje vhodný prípravok na ochranu rastlín. Kombinovaný spôsob odstraňovania je vhodný pre druhy zo skupiny B a C. Pri kombinovanom spôsobe odstraňovania sa pri použití chemických prípravkov musia dodržať ustanovenia osobitného predpisu.